

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 . . . 10 „
1/2 . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

XII. kongres „Lege“ v Gorici.

Pripravlja se veliko izzivanje Slovencev.

Dne 24. maja 1908. se je vršil v Rivi na južnem Tirolskem občni zbor »Lege«. Občni zbori se vršijo vsaki dve leti. Določili so, naj se vrši prihodnji občni zbor »Lege«, to je leta 1910., v Gorici.

Ze takrat so zavriskali Lahi ter se veselili že naprej velikega »narodnega slavlja« v Gorici, v tem »od Slovencev ogroženem mestu«.

Radi tega sklepa so bili že leta 1908. tako barabsko in tolovajsko razpoloženi ob znani kolesarski slavnosti.

Letos pa se pripravlja še hujše izzivanje Slovencev!

Meseca maja se ima vršiti v Gorici občni zbor »Lege«, tega agresivnega proti eksistenci našega naroda naperjenega društva, in to v Gorici, ki stoji na slovenskih tleh, ki je glavno mesto slovenskega dela dežele, v Gorici, do katere imamo zgodovinske pravice, kateri so dali Slovenci ime ter katero redijo Slovenci, katera je po polovici slovenska. — v tej Gorici se ima uprizoriti veliko izzivanje Slovencev!

Okoli »Lege« so zbrani naši najhujši, najstrupenejši sovražniki, ljudje, ki morejo nahujskati ob vsaki priliki nečisto maso, da udere na cesto ter gre pobijati Slovence.

Goriški Lahi se neznansko veselijo pomembnega dne meseca maja ter se pripravljajo, da kar najsijajnejše pokažejo, kako »laška« je Gorica.

Izvolili so poseben odsek meščanov, kateremu stoji na čelu znani hujšak dr. Pinavčig, in podredili so temu odseku pet pododsekov, da se morejo tako vsestransko pripraviti na veliki laški dan v Gorici.

V »Corrieru« so že povedali, kaj bo: da ima biti ta dan »affermazione solenne per Gorizia della sua incorrotta ed incorruttibile italianita« (slovesna afir-

macija za neskvajeno in neskvajljivo Italijanstvo Gorice.) — Kaj se to pravi? Da bodo kričali in tulili, psovali Slovence, jih zmerjali z barbari, napadali, kakor pač znajo laški »kulturonosci«.

Zborovanje »Lege« na slovenskih tleh pomeni velikansko žaljenje in izzivanje Slovencev. To tudi čutijo Lahi in zato delajo z velikimi predpripravami na to, da bi nas v maju kar najobčutnejše žalili in izzivali.

Mi pa povemo na vsa usta, da smo naveličani žaljenja in izzivanja ter da smo zato pripravljeni, nastopiti tako, da enkrat neha to večno žaljenje in izzivanje, kateremu nočejo narediti konca tisti, ki pravijo, da so čuvarji miru in reda!

Seveda — ljudem, ki nimajo srca za nas, je malo mar za Slovence, tudi če bi jih Lahi polovico pobili — vladati se mora tako, da je privilegirane nad tlačencem! In tlačenci smo mi, Slovenci!

Zato smejo privilegiranci priti tudi na slovensko zemljo izzivat Slovence. In Bog ne daj, da bi se Slovenci dvignili ter protestirali proti žaljenju! »Hujškači« bi bili, godrnjanje bi šlo od Travnika sem in nerovni politični gospodar bi imel opravke, s kakršnimi bi bili Lahi najbrž zadovoljni.

Za danes ne rečemo nič drugega nego to: Mi smo pripravljeni. — Žaliti in izzivati se ne pustimo!

Vemo, da ni mogoče govoriti z Lahi nobene pametne besede in tudi ne še s kom drugim — zato povdarjamo le to: Mi smo pripravljeni. Mi nismo izzivači, nismo hujškači, nismo napadalec — ali braniti pa se bomo znali. Pa še kako!

»Lege« naj gre zborovat v Červinjan! V Gorici na slovenskih tleh nima ničesar iskati!

Gorica ni bila njihova, je vedno manj njihova in ne bo njihova.

Vseslovenska ljudska stranka in koroški Slovenci.

V »Korošcu« čitamo:

»Z velikim pompom se je ustanovila lani v Ljubljani »vseslovenska ljudska stranka«, ki vsebuje vse na klerikalnem programu stoječe organizacije na Slovenskem. Priznamo, da je to močna organizacija, ki bi lahko kaj dosegla za nas koroške Slovence. Toda ljudje, ki stojijo na čelu te stranke, so nam že znani iz prejšnjih časov, posebno iz časa volilne reforme. Ime dr. Šušteršič je z izdajalskimi črkami zapisano v zgodovini koroških Slovencev. Kako naj imajo koroški Slovenci zaupanje v stranko, kateri načeljuje človek, ki je nas za časa volilne reforme izdal, ki je z nami barantal in krošnjaril kakor z manjvrednim delom slovenskega ljudstva! Zadnji »Korošec« je konstatiral resnico, ko je pisal, da so naši voditelji celo slovensko Koroško izročili »Vseslovenski ljudski stranki«, še predno je ta stranka za nas storila le kaj malega. In vendar se je »Mir« zaradi tega grozno razburil. Seveda je »Miru« neljubo, če povemo svojim častitim bralcem kako resnico. — Poglejte, cenjeni naši bralci, kako se nam je pred kratkem godilo na koroških kolodvorih! Zaprli so nas, kadar smo zahtevali vozni listek v slovenskem jeziku. — »Slovenec«, časopis »Vseslovenske ljudske stranke«, od katere pričakuje »Mir« našo rešitev, je sicer prinašal o škandalih na koroških kolodvorih dolgovorne članke, a ti članki so bili le pesek v oči nerazodnemu ljudstvu; ostalo je samo pri praznih frazah, katerih je tedaj mrgolelo v Šušteršičevem glasilu, dejanja so pa seveda izostala. Pričakovali smo, da bodo zasnovali poslanci, združeni v »Šušteršičevem klubu«, resno, odločno akcijo v našo korist, za naše teptane pravice, toda pustili so nas na cedilu, niti besedice niso črhnilo za ubogo koroško paro, četudi po lastnih trditvah igrajo v avstrijski politiki vodilno vlogo. In tako je prišlo da še danes

nimamo najmanjšega zadoščenja za one krute žalitve, ki so jih prizadajali c. kr. vladni organi uglednim, poštenim Slovincem in celemu slovenskemu narodu na Koroškem. Župan največje slovenske občine na Koroškem je bil aretiran, za njim je šel v zapor pošten Slovenec, ki se je poslužil na kolodvoru v Celovcu slovenskega jezika. »Slovenec«, glasilo dr. Šušteršiča, je grozil, a ostalo je li pri grožnjah, ker Šušteršičevi poslanci kaj resnega v tej stvari niso storili. Koroški Slovenci smo jim bili in jim še bomo sredstvo za kravje kupčije. Resnih korakov ti ljudje za nas nikdar ne bodo storili. Naš izdajalec nikdar ne bo več naš rešitelj! Saj pravi pregovor, da zamorca nihče ne opere. »Mir« se bo seveda kar penil jeze, ker smo to povedali svojim bralcem. Rekel bo, da se še Nemci bojijo »Vseslovenske ljudske stranke«, samo »Korošec« nima in noče imeti pred njo nobenega respektu. Verjamemo, da imajo Nemci strah pred Šušteršičevo organizacijo, ker bi res lahko kaj dosegla, če bi jo bila volja, storiti za nas le nekaj na merodajnem mestu. Te resne volje pa nimajo, zato je bil tudi nemški strah pred organizacijo nepotreben. Tako si vsaj misli pos. in slovenski kmet, ki je že mnogo hudega doživel na Koroškem pod vodstvom ljudi Šušteršičeve vrste, ki mnogo obljubujejo, a malo storijo, zato, ker so vladni hlapci.

Tako piše »Korošec«, napredno glasilo koroških Slovencev. »Mir« je postal »Klerikalni Nemir«, ki plava v klerikalni mlaki; zato ni več pravo glasilo koroških Slovencev.

»Korošec« se tiska v Lampretovi tiskarni v Kranju. List priporočamo v naročbo! Stane celo leto 4 K.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. —

Ko so doznali rodoljubi v Ajdovščini o velikanskem darilu, koje je naklonil pokojni g. K. Kotnik svojemu ljubljenskiemu narodu, začutili so dolžnost, da se poklonijo temu

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

Zadnja leta so neprestano preiskovali to nepoznano ozemlje Hearne, Mackensie, John Rosse, Parry, Franklin, Richardson, Beechey, James, Ross; Back, Dease, Sampson, Rae, Inglefield, Belcher, Austin, Kellet, Moore, Mac Clure, Kennedy, Mac Clintock.

Pač so severnemu obrežju Amerike že našli mejo, dá, skoro so že odkrili severozahodni prehod, toda vse to še ni bilo dovolj; nudilo se je še dosti boljšega, in to boljše je bil Hatteras že dvakrat poiskoval z ladjami, ki jih je bil opremlil na lastne stroške. Hotel je dospeti do tečaja in ovenčati vrsto angleških odkritij z najsijajnejšim poizkusom.

Priti do severnega tečaja, je bil cilj njegovega življenja.

Potem ko je Hatteras dosegel že zelo lepe uspehe na svojih potovanjih po južnem morju, je poizkusil prodreti prvič leta 1846. še skozi Bafinsko morje proti severu. Toda dalje ni mogel priti na svoji šalupi (hitra ladja) Halifax nego do 74. vsporednika. Njegovi ljudje so prestali strašne napore in čudovita drznost Hatterasa je šla tako daleč, da odslej ljudij ni več veselilo iti na slična potovanja pod takim poveljnikom.

Vendar je Hatterasu l. 1850. še posrečilo združiti na ladji Farewell dvajset odločnih mož, toda odločnih samo

vsled visoke plače, ki jim jo je nudil za njihovo drznost. Pri tej priliki je bil Clawbonny pisal Hatterasu, ki ga pa še ni poznal, in ga prosil za udeležbo pri ekspediciji. Toda zdravniško mesto je bilo že zasedeno na veliko srečo doktorja.

Farewell jo je tedaj udaril po tisti poti, po kateri je šel leta 1817. Neptun iz Aberdeena, ter je od Spitzberga dalje proti severu prodrl do 77. stopinje severne širine. Tu je bilo treba prezimiti. Toda trpljenje je bilo toliko in mraz tako hud, da niti eden izmed moštva ni več videl Anglije razun Hatterasa, ki ga je bil neki danski lovec pripeljal domov; toda hodil je še preje peš več ko dve sto milj po ledu.

Da se je Hatteras sam vrnil s tega potovanja, je vzbudilo silno vznemirjenje. Kdo naj bi si še odslej upal ga spremljati na njegovih drznih podjetjih? Kljub temu pa ni obupal in je sklenil, še enkrat poizkusiti. Njegov oče, ki je pivovarnar, je umrl, in on je postal posestnik neizmernega imetja.

Med tem časom se je pa na zemljepisnem polju pripetilo nekaj, kar je Hatterasa zelo občutno zadelo.

Trgovec Grinnel je bil oborožil ladjo Advance (»Naprej«), sedemnajst ljudi je vzel in jo izročil pod poveljstvo doktorja Kana; šel je iskat John Franklina, prodrl l. 1853. skozi Bafinsko morje in skozi preliv Smith ter je dospel do 82. vsporednika. Tako blizu tečaja še ni bil nikdo njegovih prednikov.

Ta ladja pa je bila ameriška, Grinnel Američan, Kane Američan!

Umljivo je torej, da je priklopela angleška zavist do Amerikancev v srcu Hatterasa do sovraštva. Sklenil je

na vsak način, prekositi svojega drznega tekmeča in prodreti notri do tečaja.

Zadnji dve leti je živel v Liverpoolu kot neznanec. Bil je navaden mornar. V Rihardu Shandonu je poznal človeka, kakoršnega je potreboval; dogovoril se je z njim kakor tudi z doktorjem po brezimnem dopisovanju. Ladjo so zgradili, oborožili in oskrbeli z ljudmi. Hatteras se je skrbno varoval, da ne bi izdal svojega imena; sicer bi ne bil dobil niti enega spremeljevalca. Sklenil je, da ne prevzame prej poveljništva ladje, da bo treba odločnega nastopa in da jo ljudje zavozijo že tako daleč, da ne bodo mogli več nazaj. Kakor smo videli, je imel tako zalogo srebra, da bi z njim ljudi lahko pridobil, da bi šli za njim do konca sveta.

In njegov cilj je bil v resnici na koncu sveta. Ker so sedaj nastale okoliščine nevarne, se je dal John Hatteras naglo spoznati.

Njegov pes, zvesti Duk, njegov spremljevalec, je bil prvi, ki ga je spoznal, in izkazalo se je, pogumnim na srečo, malosrčnim pa na nesrečo, da je bil kapitan Forwarda John Hatteras.

XIII.

Hatterasovi načrti.

O tem, da se je dal drzni junak spoznati, se je med moštvom različno sodilo. Nekateri so se ga tesno oklenili, bodisi iz ljubezni do denarja, bodisi iz junaštva. Drugi pa so se udali v svojo usodo ter odložili protest za pozneje. Sicer je bilo pa za sedaj res težavno se ustavljati takemu človeku. Vsak je torej šel na svoje mesto. Dvajsetega maja je bila nedelja, torej dan počitka za moštvo.

Pri kapitanu je bil posvetovalen zbor; Hatteras, Shandon, Wall in Johnson so zborovali.

največjemu dobrotniku slovenskega naroda. V počestitev spomina na dobrotne rodoljuba Kotnika prijaviteli so osem številček obrambenemu skladu in poslali takoj K 1000. — Rodoljubi v Ajdovščini znajo ceniti zaslužne slovenske može in so dali s tem ob enem lep vzgled in privlačni poziv vsem družbenim podružnicam in sploh vsem zavednim krogom slovenskim, da počaste spomin Kotnikov kar največjačineje. Hvala Vam, dragi rodoljubi!

Prijavili so se: Ženska podružnica v Ajdovščini (takoj 125 K); Moška podružnica v Ajdovščini (takoj 20 K); Krožek uradnikov v Ajdovščini, Krožek nekadišcev v Ajdovščini (takoj 55 K), G. Avgusta Repič v Ajdovščini (takoj pl. 200 K); Neimenovan »Cirilmetodar« v Ajdovščini (takoj pl. 200 K); Franc Repič v Ajdovščini (takoj pl. 200 K); Artur Lokar c. kr. notar v Ajdovščini (takoj pl. 200 K).

Za družbo sv. Cirila in Metoda je prinesla učenka Rezika Ivanšek iz Solkana okoli 70 etiket od cigar.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 320 pošilja nekdo z besedilom: Iz licitacije pri Štrosariu.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca februarja 1910. l. sledeči promet i. s. Dohodki. A. redni dohodki: I. Prispevki iz nabiralnikov 1.934 K 17, II. Prispevki podružnic i. s. Kranjsko 1.012 K 09, Štajersko 1.063 K 15, Koroško — K —, Primorsko 647 K 80, skupaj 2.723 K 04. III. Razni prispevki 6.347 K 04, skupaj 11.004 K 25.

Bizredni dohodki IV. Prispevki za obrambni sklad 5.339 K 40, skupaj 16.403 K 65.

Izdatki. A. redni izdatki 1) plače remm. učiteljskemu osebju razni računi, najemnine od šolskih prostorov itd. 11.273 K 01. B. izredni izdatki 2) naložitev na glavnico prejeti zneski za obrambni sklad od časa 26. januarja inkl. 24. febr. 1910. 5.801 K 41, skupaj 17.074 K 42, torej primankljaja 670 K 77 ki se je pokrila iz prebitka prejšnjega meseca.

Za družbo sv. C. in M. se je nabralo na prvem izletu »Goriške Slovenske Mladine« K 510.

Poslanec Stepančič priznava javno, da je bil na občnem zboru »Lege«.

»Slov. Narodu« je pisal, da se ni vsilil na zborovanje, marveč da se mu je dovolil vsot!

Torej celo dovoljenje je prosil, da sme na zborovanje »Lege«!!

Pribijamo, da je to povedal javno v »Slov. Narodu« Stepančič sam.

Slovinci! Slovenke!

Dabim vas na SHOD

ki ga sklicujem
dne 13. marca t. l.
ob 10. uri dopoldne
v ljubljanski Mestni dom.

Izpričajte naj govorniki iz Primorja, Štajerske in Koroške, kaj in koliko je udeleževila za obmejne Slovence, Družba sv. Cirila in Metoda.

Zavedni Slovenci in Slovenke, Vi pa prihitite, da v mogočem številu manifestujete za našo družbo v trenutku, ko je narodna nevarnost za našo dečo največja in v trenutku, ko se kaže največarnejši sovražnik lastni brat!

V Ljubljani, dne 7. marca 1910.

Luka Svetec m. p.
sklicatelj.

Domače vesti.

Goriška podružnica »Društva slov. prof. v Ljubljani« priredi v sredo 9. t. m. javno predavanje v veliki dvorani »pri Zlatem jellenu«.

Predaval bo gosp. prof. F. Seidl: »Kako poslujejo možgani in živci v našem telesu«?

Začetek točno ob osmih, konec ob 9^{1/2} zvečer.

Vstop k predavanju je prost. T. Masaryk. — Včeraj je minilo 60 let, odkar se je rodil v Hodoninu na Moravskem slavni češki učenjak in vseučilišni profesor na praški univerzi Masaryk. Njegovo ime ni znano samo med Čehi, med Slovani, njegovo ime je zaslovelo po širni Avstriji, Evropi. Njegovo delovanje na univerzi je bilo zelo plodonosno. Vzgojil je celo generacijo v svojem duhu, ustvaril Čehom svetovni nazor, ustvaril pravi pojem politike kot vede. Delal je z besedo in s peresom na kulturnem, narodnem in političnem polju. Njegovi razni spisi so si priborili eno prvih mest. Kot politik je ustanovil posebno politično strujo, realistično strujo. Povdarjal je vedno, da mora sloneti politika na poštenosti in resnici. V zadnjem času je stopila njegova oseba v ospredje in sicer o priliki veleizdajniškega procesa in pri Friedjungovi obravnavi. Skrbel je za to, da je razkrinkal ozadje teh procesov ter postavil v pravo luč avstrijsko diplomacijo. Masaryk je pa tudi izvrsten in globok govornik, kar je vedno dokazal kot poslanec v državnem zboru. Ob tem trenutku stopamo tudi mi v krog slavilcev tega velikega

moža bratskega nam češkega naroda in mu želimo še mnogo let življenja, kar bo za napredek Čehov in Slovanov sploh velikega pomena!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici, podružnica Glasbene Matice v Ljubljani, vabi na akademijo, ki jo priredi društvena glasbena šola v nedeljo dne 13. marca 1910. ob 5. uri popoldne v dvorani »Trgovskega Doma«.

Vspored: 1. F. Bazin: »Križari na morju«, poje zbor dijakov. 2. P. Rode: »VII. koncert za violino«: a) Moderato; b) Adagio; c) Rondo con spirito; Sancin Karol. 3. J. Michl: »Atila in ribič«, (Balada), zbor dijakov. 4. F. Schubert: »Quartett D-moll«, (opus posthumus): a) Allegro; b) Andante con moto; c) Scherzo; d) Presto. (I. violina Sancin Karol, II. violina Trušnovič Rudolf, viola J. M., violoncello Pertot Avgust.)

Akademijo vodi gosp. J. Michl, voditelj glasbene šole.

Cene vstopnic: Fotelj 3 K, stolice I.-III. vrste 2 K, IV.-VIII. vrste 1 K 50 vin., na galeriji I. vrste 2 K, II. vrste 1 K 50 vin., stojšče 80 vin., za dijake in vojake do narednika 40 vin.

Čisti dobiček akademije je namenjen za nakup učil za glasbeno šolo (glasbeni arhiv).

Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Ljubljanski župan Hribar se je vrnil z Dunaja v Ljubljano. Nadejati se je, da okreva v kratkem.

Učiteljsko društvo sezanskega šol. okraja zboruje 17. t. m. ob 10. uri predp. pod Repentabrom. Pri zborovanju referira tov. g. ca Fani Živec o: »Žena v zgodovini in razvoju kulture«. Po zborovanju ima prvo vajo novoustanovljeni orkester. K temu sestanku vabi se uljudno vse p. n. ude in udinje društva, dobrodošli so nam pa tudi tovariši in tovarišice iz sosesčine in prijatelji šolstva. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

Na vseslovenskem zdravniškem shodu, ki se bo vršil dne 16. t. m. v Ljubljani, se bodo v prvi k skupnemu posvetovanju zbrali vsi slovenski zdravniki. »Društvo zdravnikov na Kranjskem«, v katerega rokah so predpriprave, je razposlalo vabilo za vsako kronovino po enem poverjeniku. Sicer se pa vabilo z natančnim dnevnim redom objavi še po vseh slovenskih listih. Nekatere skupine in mnogi posamezni zdravniki so že priglasili svojo udeležbo. Ker se isti dan popoldne vrši v Ljubljani zborovanje »proste organizacije okrožnih zdravnikov na Kranjskem« in se ti vsi udeležbe shoda, obeta postati takako živahen.

Laž in obrekovanje. — Celovski »Mir« se poslužuje v nesramnem boju proti družbi sv. C. in M. prav po »Slovenec«, nesramnih laži in obrekovanj! Sedaj je prišel na dan z lažjo, da družba sv. C. in M. pošilja na Koroško liberalne časopise, med njimi »Svobod-

no misel«. Družba pa ni poslala nikomur še niti enega političnega lista. — Pač pa razpošilja v obmejne kraje razne časopise društvo »Prosveta« v Ljubljani. S to pa nima družba nikakega stika. Družba pošilja na Koroško molitvenike in knjige, odobrene od krškega knezoškofijstva, ne pa »Svobodno Misel«. — »Mirovo« laž je seveda hitro ponatisnil lažnjivi »Slovenec«. Nizko so padli ti klerikalni ljudje. Laž in obrekovanje je njihovo bojno orodje!

»Il Paese« se imenuje demokratični list, ki izhaja v laškem Vidmu. Beleži Kotnikovo darilo družbi sv. Cirila in Metoda ter pravi o družbi, da podpira »l' invasione slava nella Venezia Giulia«. Slabo so podučeni naši prijatelji onstran meje o družbi sv. C. in M. Naša družba je obrambna, »Lega« pa je invazivna družba. Demokratje, ki hočejo biti drugače pravični celemu svetu, bi že morali to razločevati ter govoriti resnico. — Vidi se pa, kako d a r jezi Lahe vseh barv. No, toliko bolj veseli nas!

Klerikalci in nemčurska »Kranjska hranilnica«. »Slov. Nar. piše: »V zadnjem »Domoljubu« z dne 3. t. m. čitamo v članku »Skrbimo za-se« to-le: »Če pa ni mogoče vzeti posojila doma, ali ne vložiti ravno rad pri znanih, potem nesi denar v zavode, ki kmetijstvo podpirajo. Tu pa moramo naravnost povedati, da od liberalnih mestnih hranilnic ni prav nič pričakovati za kmeta. Liberalci že tako nemarajo za kmeta. Kakšen hrup so vzdignili l. 1908. zoper »Kranjsko hranilnico« in trdili, da ni denar varen pri njej, ko ima vendar devet milijonov rezervnega zaklada. Namen je bil čisto prozoren: denar so hoteli dobiti za svoje zavode, denar seveda tudi kmečki. Res pa je, da je »Kranjska hranilnica« storila več za podporo revežev in obče koristne namene, kakor vsi kranjski liberalni zavodi. Saj se bo še letos odprla bolnišnica za neozdravljive. Sto revežev bo imelo brezplačno vso oskrbo, hrano, zdravniško pomoč in pogreb. Proti liberalni gonji se mora enkrat resnica povedati.« — Tako piše klerikalni izdajalec v »Domoljubu«. Sedaj pa naj nam še pride »Slovenec« in skuša utajiti klerikalno-nemško zvezo. Radovedni smo, koliko so dobili klerikalci od nemčurske »Kranjske hranilnice« za to, da so dali v »Domoljubu« obelodaniti izdajalski članek »Skrbimo za-se«?

Klerikalci torej delajo kar naravnost za nemško hranilnico ter jo priporočajo. Ako je tudi kaj dala v dobrodelne namene, je to pač le njena velika dolžnost; če bodo tudi Slovenci deležni kake take naprave, ni treba radi tega peti slave nemški šparkasi ter jo priporočati slovenskemu ljudstvu! Primerjajo naj rajši, koliko je dala Slovincem, koliko pa Nemcem! S slovenskim denarijem iz te nemške šparkase se redi nemška moč v Ljubljani in na Kranjskem sploh. Zato pa je dolžnost Slovencev, da ne znašajo de-

»Gospodje,« jih nagovori kapitan z milim, a hkrati ukazujočim glasom, »znate vam je moj načrt, iti namreč proti tečaju; rad bi izvedel, kaka so vaša mnenja o tem podjetju. Kaj menite, Shandon?«

»Moja naloga ni, razmišljati o tem, kapitan,« odvrne Shandon hladnokrvno, »temveč pokoriti se«.

Hatterasa ta odgovor nič ne preseneti.

»Rihard Shandon,« ga še enkrat nagovori nič manj hladnokrvno, »prosim vas, da izrečete svojo sodbo, koliko smemo upati na uspeh.«

»No, gospod poveljnik,« reče Shandon, »dejanja naj govore mesto mene. Do sedaj so se še vsi poskušali v tem oziru ponesrečili; želim, da bi bili mi bolj srečni.«

»Bomo; in vi gospodje, kaj menite vi?«

»Kar se mene tiče,« odvrne doktor, »mislim, da je vaš načrt izpeljiv, kapitan. Gotovo je, da dosepejo mornarji prej ali slej do severnega tečaja, zakaj bi ne bili ravno mi tisti?«

»In imamo tudi razloge, da upamo na uspeh,« odgovori Hatteras, »kajti imamo temu primerne priprave, vrhutega pa izkoristimo skušnje svojih prednikov. In v tem oziru sprejmite, Shandon, mojo zahvalo za skrb, s katero ste ladjo bogato opretili. Sicer je nekaj hudobnih glav med moštvo, pa jih že uklonim; toda splošno pa vas morem samo pohvaliti.«

Njegovo stališče na Forwardu, čegar poveljnik je bil, ni bilo prijetno. Hatteras je to čutil, zato ni dalje dregal ob to štruno.

»Kar pa se vaju tiče,« reče nato Wallu in Johnsonu, »bi ne bil mogel dobiti častnikov za svoje sodelovanje, ki bi se boji odlikovali po svojem pogumu in izkušenosti.«

»Presneto, kapitan, jaz sem vaš,« odvrne Johnson, »in četudi se mi zdijo vaše podjetje nekoliko drzno, vendar name lahko računate do konca.«

»In name prav tako,« pristavi Jakob Wall.

»Vas, gospod doktor, pa tudi visoko cenim.«

»Tako, torej vi več veste o tem nego jaz,« se odreže živahno doktor.

»Sedaj, gospodje, pa vam lahko povem, na katera neovržna dejstva se naslanja moja trditve, da pridemo do tečaja. Leta 1817. se je Neptun iz Aberdeena povzpela proti severu od Spitzberga dalje do 82. vsoprednika. Leta 1826. je slavni Parry po svojem tretjem severnem potovanju odrinil tudi od Spitzberga in je na saneh prodril 150 milj proti severu. Leta 1852. pa je kapitan Inglefield po prelivu Smith dospel do 78° 35' širine. Vse te ladje so bile angleške, pod angleškimi poveljniki, našimi rojaki.«

Tu Hatteras za trenutek preneha.

»Pristaviti moram,« nadaljuje nekako potrto in kakor bi mu kar ne šla beseda z jezika, »pristaviti moram, da je prodril leta 1854. Amerikanec Kane kot poveljnik ladje Advance še dalje in da je razobesil njegov poročnik Morton na svojem pešpotu po ledu zastavo Združenih držav še onkraj 82. vsoprednika. To sem povedal, na to ne pridem več nazaj. Vedeti pa je še treba, da so kapitani Neptuna, Entreprisa, Isabelle in Advance dognali, da se mora nahajati onkraj te visoke širine morje, ki je popolnoma brez ledu.«

»Brez ledu!« vikne Shandon ter prekine kapitana, »to ni mogoče.«

»Pomislite, Shandon,« nadaljuje mirno Hatteras, čigar oko je v tem trenutku zažarelo, »da vam navajam za dokaze gola dejstva in imena. Pristavljam še: Ko se je leta 1851. Penny mudil ob prekopi Wellington, je njegov poročnik Stewart našel istotako v bližini prosto morje in to izrednost je gospod Edward Belcher potrdil, ko je leta 1853. prezimoval ob zalivu Northumberland na 67. vsopredniku. O teh podatkih se ne da prerekati in kdor bi jih ne, priznal, bi moral biti precej maloveren.«

»Vendar, gospod kapitan,« odgovori Shandon, »ta dejstva si tako nasprotujejo«....

»Motite se, Shandon, motite!« vzklikne doktor Clawbonny; »ta dejstva ne nasprotujejo nikaki trditvi vede; kapitan mi dovoli, da vam to povem.«

»Le povejte mu, doktor,« pritrdi Hatteras.

»Poslušajte torej, Shandon; iz geografskih dejstev in iz proučavanja izotermnih črt se jasno razvidi, da najbolj mrzla točka zemlje ni na tečaju samem, kakor je tudi magnetna točka zemlje nekaj stopinj pod tečajem. Tako kažejo računi Brewestra, Berghama in nekaterih drugih fizikov, da ima naša poluobla dva mrzla tečaja. Prvi bi se nahajal v Aziji ob 79° in 30' severne širine in 120° vzhodne dolžine; drugi bi bil v Ameriki ob 78° severne širine in 90° vzhodne dolžine. Z zadnjim imamo mi opraviti in glejte Shandon, da je več ko dvajset stopinj pod tečajem. Sedaj pa vas prašam, Shandon, zakaj ne bi moglo biti morje ob tečaju ravno tako otajano kot tje po letu ob 66. vsopredniku, to je južno od Baffinskega zaliva?«

»Izvrstno ste pojasnili,« pritrdi Johnson; »gospod Clawbonny govori o teh stvarih kot pravi strokovnjak.«

»Zdi se, da bi bilo to mogoče,« reče James Wall.

»Domisljije in slutnje! nič drugega kakor zgolj podmenel!« zavrne Shandon trdovratno.

»Recimo da, Shandon,« nadaljuje Hatteras, pa vsemimo oba slučaja: ali je morje prosto ledu ali pa ni, in v obeh slučajih ni ovire, da ne bi prišli do tečaja. Če je prosto, nas popelje tja Forward brez truda. Če je pa zmrznjeno, poskusimo svojo srečo na saneh. Priznate mi, da to ni neizpeljivo; ko pridemo enkrat s svojo ladjo do 83°, imamo do tečaja le še kakih šest sto milj (278 ur.)«

(Dalje pride.)

narja tje, kjer ga uporabljajo v protislovenske namene. Škodljivci slovenskemu ljudstvu in podpiratelji nemčurstva je oni, ki se drzne pozivati ljudstvo, naj ulaga svoj denar v nemški denarni zavod, ki drži nemštvo na Kranjskem po koncu! — Ali klerikalec stori za svoj osebni interes vse, kar kdo hoče. Vrh tega so kranjski klerikalci zvezani z Nemci. Kjer le morejo, hodijo roko v roki z Nemci; od tod tudi propaganda za nemško šparksvo v slovenskem klerikalnem listu.

Mi pa pozivljemo slovensko ljudstvo, naj nalaga svoj denar v svojih, slovenskih denarnih zavodih!

V sodno prakso pri okrajni sodnji v Gorici je vstopil gospod dr. J. Pikuš.

O kakem škofu, ki je vendar visok cerkven dostojanstvenik, bi pričakovali, da zapusti za seboj, ko se loči od ovčice, katere je pasel, dobre spomine. Ali kar mogoče najslabše je pustil za seboj bivši tržaški škof Nagl. Ta nemški človek je sovražil slovanske svoje ovčice v tržaškopoperski škofiji, zato je govoril pri slovesu v centralnem semenišču v Gorici o surovem ljudstvu ter učil semeniščnike, kako morajo biti nasproti ljudstvu. — »Naša Sloga« se bavi pogostoma z Naglom. Tako piše v zadnji številki: »Vsak slepec vidi, da je škof Nagl od začetka svojega škofovanja delal sistematično na uničenje slaveta in hrvatskega obrednika. Ne motimo se, če trdimo, da je bila pravzaprav to njegova naloga, katero so mu dali oni, po katerih želji je prišel med nas. O priliki kanoničnih vizitacij se je prepričal škof na svoje oči, kako naše pobožno ljudstvo čuva svojo starino. Od strani duhovnikov je bil opozorjen, da zavre v ljudstvu, ako se mu bo kratila podedovana pravica..... Ali nič ni koristilo. Mogli pa bi navesti slučaj, ko je škof naravnost bežal iz cerkve, samo da ne bi šlišal v njej Božje besede v našem jeziku. Stori je to pred mnogoštevilnim duhovništvom ter pred ljudstvom, ki je ostalo kar okamenelo.....

No, to je lep namestnik božji!

Goriške mlitnice so odpadle, s tem je pa tudi odpadlo puščanje pism in poštnih pošiljatev pri mlitnici v Rožni dolini. Kakor se čuje, bo moral sedaj plačevati vsak adresat 6 vinarjev poštnemu selu od vsakega že frankiranega pisma. Ako je to res, bodo na boljšem ljudje v najbolj zakotnih gorskih grapah kakor pa meščani v Rožni dolini in Stari gori. Dobro bi bilo, ako se uredi popolnoma pametno dostavljanje pism tudi za Rožno dolino, ne da bi imelo tamošnje meščansko prebivalstvo toliko stroškov za vsako pismo in za vsako razglednico.

Pometanje pred prodajalnicami, brivnicami itd. jutraj ob 8. uri v Gorici je vendar nekaj neznosnega, nekaj takega, česar ne trpijo v nobenem mestu, kjer količak unejo, kaj je higijena, ali v Gorici se dopušča tako pometanje kar naprej, kljub temu, da je bilo v javnosti že toliko pritožeb. Otroci gredo ob tisti uri v šolo, uradniki v urade, gospodinjje na trg itd. — pa so deležni prahu in nesnage, katero jim kadi pod nos pometal pred kako prodajalno. V Gorici je jetika doma; kako ko jo dobi kdo ravno na taki poti med pometanja. — Ali na magistratu res ni več nobenega pametnega človeka, da bi ustavil pometanje v omenjenih zjutrajnih urah, kar je vendar pravi škandal za Gorico!

V kaznilnici v Gradišču ob Soči se je obesil 36 letni V. Baranovič iz Šibenika. Pred 10 leti je bil obsojen na smrt potem pomiloščen v dosmrtno ječo. Po 10 letih pa se je naveličal življenja v kaznilnici. Baranovič je bil obsojen na smrt, ker je umoril svojo ljubico.

Avstrijski dezertjeri. — V Trivijanu pri Palmi v Italiji sta se javila oblasti dva dezertjerja 47. pešpolka, in sicer od onega oddelka, ki je nastanjen v Krminu. No, daleč nista imela čez mejo. Če bi ne bila tako blizu, bi mogoče ne bila pobeignila. Imenujeta se Anton Haas in Jos. Šule.

Roseggerjev sklad 2.000.000 kron je nabran. Te dni je bil uplačan zadnji kamen od 2000 kron. Slovenci, požurimo se, da tudi mi dosežemo čimprej 1000. kamen za obrambni sklad CMD.

Zveza narodnih društev.

Narodno izobraževalno društvo za Rožno dolino in Starogoro je imelo v nedeljo dne 6. t. m. svoj občni zbor. »Zveza narodnih društev« je zastopal tajnik Damiir Feigl. V odbor so bili izvoljeni: Evgen Špacapan, predsednik, Ivan Cei, podpredsednik, Ivan Ipavic, tajnik, Avgust Merljak, blagajnik; Ernest Susič, Ana Bensa, Jožefa Batič, odborniki; Josip Ipavic in Rok Škarabot, preglednika. V pokritje primanjkljaja, katerega je povzročila lanska veselica vsled pozne veselilne sezone, se je nabralo med člani in nečlani okrog 10 K. Društvu želimo mnogo uspehov na njegovi velevažni postojanki ob periferiji goriškega mesta. Vsi naj se ga oklenejo z ljubeznijo in požrtvovalnostjo!

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Velikanski protestni shod proti vinskemu davku.

V Sofijinih dvorinah na Dunaju se je vršilo v nedeljo protestno zborovanje proti nameravanemu vinskemu davku; sklicalo ga je državno društvo vinorejcev v zvezi z nižjeavstrijsko kmečko zvezo. Navzočih je bilo 6—7 tisoč ljudi. Predsedoval je nižjeavstrijski deželni odbornik dr. posl. Mayer, kateri je označil vinski davek za smrtni udarec in pogin avstrijskega vinogradništva. (Burno, dolgotrajno pritrjevanje.) Nato so govorili navzoči državni poslanci, med njimi dvorni svetnik dr. Plojvimenu »Zveze južnih Slovanov«. Zagotovil je, da se bode trudil klub z vsemi sredstvi, da doseže padec vladnega načrta za vinski davek že v odseku.

Predsednik je prečital sledečo resolucijo: Zbrani zborovalci se z največjim ogorčenjem izrekajo proti zakonskemu načrtu glede davka na vino in zahtevajo od vlade, da ga brezpogojno umakne, ker bi ta načrt, ako postane zakon, uničil naše vinogradnike. Zbrani zborovalci pričakujejo, da bodo zastopniki vinogradniških koristi porabili vsa postavna dopustna sredstva za padec tega zakona. Zbrani zborovalci pričakujejo, da bodo agrarni zastopniki proti temu zakonu solidarno nastopili.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. **Zavarovanje proti posojilnim izgubam**. — Na Angleškem so poskusili uvesti zavarovanje proti izgubam, ki se dogode pri posojevanju (kreditiranju). Skoraj gotovo pa se ta naprava ne more obnesti. Kajti čimbolj bo tako zavarovanje omogočeno, tem bolj neprevidno bo postal posojilodajalec pri posojevanju. — Najboljše zavarovanje proti posojilnim izgubam je vedno previdnost pri posojevanju, neomajno zahtevanje po dobrem poroštvu in točnem plačevanju obresti in kapitala.

VIII. avstrijski vinorejski shod se bo vršil od 5. do 10. sept. 1910 na Dunaju. Istočasno in v zvezi s tem shodom se priredi na Dunaju mednarodna razstava vinogradniškega orodja, strojev in kletarskih potrebščin. Priredili se bodo tudi strokovni izleti. Kongresna pravila so začeli razpošiljati te dni in bomo po potrebi še poročali o podrobnostih. Kdor želi kakih pojasnil glede teh prireditvev, naj se obrne na posledjo gospoda Franjo Wenisch, Krems ob Donavi. — »Zadr.«

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: knjigovodij 3, kontorista 2, korespondent 1, poslovodij 2, pomočnikov mešane stroke 6, pomočnikov manufakturne stroke 2, pomočnikov špecerijske stroke 2, pomočnikov galanterijske stroke 2, blagajničarke 2, prodajalk 6, učenci 3. Službe išče: knjigovodje 2, kontoristi 3, korespondent 1, poslovodja 1, potnika 2, pomočnikov mešane stroke 18, pomočnikov železniške stroke 4, pomočnikov manufakturne stroke 5, pomočnikov špecerijske stroke 8, pomočnikov modne in galanterijske stroke 3, kontoristinj 7, blagajničark 6, prodajalk 9, učenci 3. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Dunajska trgovska akademija priredi meseca maja poučno potovanje po Dal-

madiji, Bosni in Hercegovini, ki bo trajalo 10 dni. Tega potovanja se udeleže zastopniki vseh avstrijskih trgovskih zbornic.

Koliko vina se je pridelalo po celem svetu l. 1909. ? o tem govore sledeče številke: Francoske dežele 63 milijonov hl. Italija 41, Avstrija 45, Portugalsko 31, Rusija 24, Čile 23 Grško 22 Ogrsko 192, Nemčija 19, Rumunsko 17, Turčija 15, Zedinjene države 15, Bulgarsko 12, Argentinijska 11, Švica 1, Srbija 065, razne države 1. Skupaj torej okroglo 130 milijonov hl.

Dovolitev znižanih pristojbin za poštno pošiljatve vsebuječe tiskopise za slepce, v vzajemnem avstrijskem-bosanskem-hercegovinskem prometu. — Od 1. marca 1910. dalje imajo znižane pristojbine za pošiljatve, vsebuječe tiskopise za slepce, katere se je uvedlo za notranji avstrijski promet z odredbo z dne 13. oktobra 1909 št. 40.228/P poštni in brzojavni odredb. št. 120 pod istimi pogoji ljudi veljavo v vzajemnem avstrijskem bosanskem - hercegovinskem prometu.

Komisija za občno pridobitno III. razreda. — Priredbeni okraj: Gorica-mesto: Udje: Cadel Alojz, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (izvoljen), Bramo Ivan, trgovec z lesom v Gorici (izvoljen), Janesch Ivan, trgovec z jestvinami (imenovan), Rubbia Ivan, trgovec v Gorici (imenovan). — Namestniki: Potazky Anton, trgovec v Gorici (izvoljen), Seculin Rudolf, trgovec z pohištvom v Gorici (imenovan), Verzagnassi Alfred, trgovec z jestvinami v Gorici (imenovan).

Komisija za občno pridobitno IV. razreda. Priredbeni okraj: Gorica-mesto: Udje: Bertos Peter, trgovec z jestvinami v Gorici (izvoljen), Buzzi Josip, mizar v Gorici (izvoljen), Piciulin Jakob, krčmar v Gorici (izvoljen), Cadel Alojz, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (imenovan), Struki Josip, krčmar v Gorici (imenovan), Pečenko Anton, trgovec z vinom v Gorici (imenovan). Namestniki: pl. Pallich Josip, knjigar v Gorici (izvoljen), Mauer Henrik, opravnik v Gorici (izvoljen), Gaier Leon, pekar v Gorici (izvoljen), Resen Ferdinand, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (imenovan), Bozzini Humbert, opravnik v Gorici (imenovan), Koritnik Anton, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (imenovan).

Politični pregled.

Košut je imel v nedeljo v Csegledu jako številno obiskani shod, na katerem se je izjavil za samostojno carinsko ozemlje ter za splošno volilno pravico, pa tako, ki zagotovi Ogrom supremacijo!

Z volilno pravico na Pruskem ljudstvo ni zadovoljno, ker je tako prikrojena, da ljudstvo ne nahaja v njej one pravice, ki mu pritiče. Zato se vršijo demonstracije. V Berlinu so bile v nedeljo velike demonstracije, katerih se je udeležilo 150.000 ljudi.

Osrednji odbor neodvisne srbske stranke v Bosni je izdal na pristaše oklice, da naj se vzdržijo bližnjih volitev v bosenski deželni zbor.

Prepiri in zaušnice v italijanski poslanski zbornici. — V Rimu so sumili, da opravlja neka Nemka pl. Siemensova vohunske posle za Nemčijo. Vsled tega je interpeliral poslanec Chiesa, kako si je tolmačiti njene zveze z generalom Cossatijem. Predsednik ni hotel vzeti te interpelacije na znanje, zato je došlo v zbornici do krikov. Branite volune! Sramujte se! Branite raje dostojnost zemlje! Operetni generali! Predsednik je proglašil, da parlament ne more biti sodnija za moralo. Chiesa: Ne gre za pravost, gre za najvišje interese države! Ker je Chiesa tudi v svojem govoru posmehljivo omenil vojvodinjo Litty iz Milana, mu je dal njen sinovec Norando zaušnico, da mu je lice popolnoma oteklo. Chiesa mu ni ostal te ljubeznjivosti dolžan in ga je še povrh pozval na dvoboj. Tudi general Prudenti je pozval Chiesa na dvoboj.

Razne vesti.

Lueger. — Dunajskemu županu Luegerju se je stanje poslabšalo. Zadnja poročila pravijo, da moči padajo ter je katastrofa blizu.

Slovanskega časnikarskega kongresa, ki bo v Sofiji o priliki vseslovanskega shoda, se udeleže tudi poljski časnikarji. Kongres bo popolnoma nepolitičen.

Shod časnikarjev v Sofiji se bo vršil 5. julija t. l. Prijave za Slovence sprejema urednik Rasto Pustoslemšek v Ljubljani do 10. aprila t. l.

»Zveza jugoslovanskih železničarjev« kandidira za volitve v zavarovalnico avstrijskih železnic proti nezgodam kot delegata Ivana Stekarja, postajnega ekspedijenta v Trstu in kot namestnika Avgusta Prosenca, kurjača v Gorici.

Za delavce v svobodni luki v Trstu. — V nedeljo je priredila N. D. O. v Trstu velik shod, na katerem se je govorilo o poboljških, doseženih za delavce v svobodni luki. Vsprejet je bil predlog, da se delavci zadovoljijo za sedaj s poboljški, ali boj se bo nadaljeval. — Socialno demokracijo je vodil tudi v tem boju strankarski egoizem.

Hofrichter — kriv? — Ni dolgo od tega, ko se je govorilo, da je Hofrichter popolnoma nedolžen poskušenege zastrupljenja častnikov generalnega štaba. Povod k temu je dala neka Marjanovič, katero so zaprli v Oseku na Hrvaškem. Trdila je, da je ona poslala cijankali častnikom. Sedaj se je izkazalo, da je ta ženska histerična. Prišli so pa na sled obširnemu dopisovanju Hofrichterja s svojci. Pisma je najprej oddajal natakarak restavracije, iz katere je dobival Hofrichter poseben obed. V teh pismih je hotel vplivati Hofrichter na svoje in jim namigaval, kako naj izpovedujejo, kako naj skrijejo njegovo civilno obleko in njegov črn klobuk. V stanovanju so dobili tudi šapirograf. To je vedel Hofrichter, zato si je pustil dati v garnizijski ječi šapirografsko stran, katero je ovil na nogo, češ, da mu taka šapirografska stran zelo manjša revmatizem. To je bil pa le pesek v oči in s tem je hotel prepričati sodnike, da je rabil v Lincu šapirograf samo za revmatizem in ne tudi za pisanje onih pism, v katerih je poročal poslani prašek kot dobro sredstvo proti izginjajoči moški moči. Zapletel se je pri zaslišbi v protislovja. Sedaj si je pustil napraviti v celici oltarček in simulira — versko blaznost. Zdravniki so ga preiskali in dognali, da je popolnoma zdrav. Po dolgem času je prišla vendar jasnost v ta slučaj. Kje je dobil cijankali, ostaja pa še vedno nerazrešljiva uganjka.

Prebivalstvo Avstrije. — Začetkom leta 1909. je štela Avstrija 28.264.049 prebivalcev.

S parnika »Martha Washington« je skočil sredi Oceana v morje 30 letni slaboumni Rus Aleksij Šemenko. Vsak poskus rešitve je bil zaman. Parnik je priplul včeraj v Trst.

Dirka proti južnemu tečaju. — Do sedaj so sklenili Amerika, Anglija, in Francija, da odpošljejo v najkrajšem času svoje ekspedicije proti južnemu tečaju. Tem se je pridružila sedaj tudi Nemčija, tako da nastane prava tekmovalna dirka med državami za dosego južnega tečaja.

Nov rekord zrakoplovca Farmana. — Henri Farman na Francoskem je dosegel nov rekord. Posrečil se mu je vzlet z dvema osebama, ž žurnalistom in neko gospo. S svojim vodljivim zrakoplovom je preletel 20 km v 16 minutah.

Trdovratna samomorilka. — V Št. Vidu na Zili se je hotela na vsak način usmrtiti 83 letna vdova Lus in sicer radi bede. Najprej si je porezala s kuhinjskim nožem vrat, potem si je na več krajih ranila vrat, ker le ni bilo zaželenega uspeha, se je ranila na prsih in v spodnjem truplu. Na vse zadnje si je potisnila nož v bok do hrbtenjače in prosila došlega zdravnika, naj ji pusti nož v telesu, ker noče več živeti. In res je kmalu na to umrla.

Rodbinska drama. — V Riedau na Gor. Avstrijskem je ustrelil krčmar Josip Manhartsberger svojo soprogo, svoja sinova Rudolfa in Ivana, ranil smrtno tretjega sina Josipa in se konečno sam ustrelil. Vzrok: dolgovi.

(Dalje na četrti strani.)

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in. M.!

Velikanski proces radi razžaljenja. — Pred civilnim senatom v Edinburghu na Angleškem se vrši proces za odškodnino, kateri je naprtila velika tovarna mila Oysten & Tennant v Glasgovi in Aberdeenu časopisu »Glasgovski Daily Rekord«. — Tovarna zahteva 1 milijon kron odškodnine, ker je kritikoval omenjeni list delovanje tovarne in prešel na osebno žaljenje.

Iz cesarske rakve v Peter-Pavlski trdnjavi na Ruskem je bilo ukradenih kakoli 20 zlatih in srebrnih križcev velike vrednosti.

Pri karnevalski slavnosti v Parizu dne 3. t. m. je nastopila krasna Čehinja, Roza Brozova kot češka kraljica. — To kraljico so kronali, godba je igrala češko himno, Francozi so bili navdušeni. Brozova je bila oblečena v slovaško knesko nošo. Češki sokoli so jo spremljali.

Caruso, slavnemu italijanskemu tenoristu, sedaj nastopajočemu v metropolitanski operi v New-Yorku, grozi »črna roka«. Dobil je pisma, v katerih se mu grozi s smrtjo, ako ne da 75.000 K. Pisni tih pisem so gotovo člani zloglasne italijanske družbe »mano nera«. Dva italijana so detektivki že zaprli, ko sta se hotela približati Carusu. Pri njih so dobili bodala in samokrese.

Velika nesreča. — Na Wisbeški križadi sta trčila londonski ekspresni vlak in en avtomobil skupaj. Avtomobil je popolnoma razdelan. Lastnik njegov Palmer mrtev, šofer pa težko ranjen. Velike planke so zakrivil, da ni videl ne ekspresni vlak avtomobila, ne ta ekspresnega vlaka.

Potujoče močvirje. — V provinciji Connaught na Angleškem se je začelo po noči kar naenkrat neko močvirje pomikati navzdol, prebivalci iz neke vasi so komaj rešili sebe in svojo živino, ker kmalu potem je obdalo močvirje vse hiše. Škoda velika.

Del Irske v Ameriki. — Več m² travnika z rastočo deteljo je bilo poslanih iz Irske v Ameriko na ladiji »Saint Louis«. Amerikanski Irci hočejo namreč, da bo govoril predsednik Taft na dan irskega patrona sv. Patrika, na irski zemlji zbranim Ircem.

23 rudarjev ubitih. — V Greadwell-rovu v Alaski (Severna Amerika) je eksplodiral dinamit in ubil 23 delavcev, mnogo jih je pa ranjenih.

Sodnik Lynch v Ameriki. — V mestu Dallas (Texas v Sev. Ameriki) se je pregrešil zamorec z dveletno belo deklico. Pri obravnavi je udrl 40 ljudi v sodno dvorano, vzelo stražam zamorca, vrglo ga na cesto, kjer ga je čakalo 1000 ljudi, ki so zamorca obesili na drog in ga mrtvega prinesli nazaj v sodno dvorano.

Amerikanska uganjka. — Rockefeller, znani ameriški milijonar, kralj petroleja, krut, samosvoj človek, ki je daroval za St. Francisco, ko ga je podrl potres, 10.000 dolarjev, ki se pa tudi ni zmenil mnogo za to, ako je uničil vse polno eksistenc, samo, da je sam imel dobiček, ta Rockefeller je ustanovil dobrodelni trust, daroval 1500 milijonov kron za dobrodelne namene, in samo obresti bodo znašale na leto 100 milijonov kron. To so svote, katerih se mi skoraj misli ne moremo. 100 milijonov kron pojde na leto v dobrobit celega človeštva, ne glede na plemo, ne glede na veroizpovedanje. Rockefeller mlajši ima 30 let in je odložil ravnateljsko mesto pri Standard-Oil-Trustu in se posveti edino le novemu dobrodelnemu trustu svojega očeta. Sin je isto tako delaven kot oče, ima trgovski talent, pri tem je pa zelo skromen, večkrat celo skop za svojo osebo. Rockefeller starejši bi rad še učal trenutek, da bi imel cel svet korist od njegove ustanove.

Literarni trg v Rusiji. — Poslednja ruska tiskovna razstava je pokazala izvanredno velik razvoj ruskega tiska. V l. 1908 se je v Rusiji na novo ustanovilo 600 časopisov in tiskalnic v knjižni obliki 78 tisoč različnih zabavnih in znanstvenih spisov. Od teh jih odpade 24 tisoč na časopise. Ta razvoj ruskega knjižnega in časniškega trga je tem pomembnejši, ker je na Ruskem tako ogromno število analfabetov. Omenjeno število knjig se je tiskalo v 48 jezikih in narečjih; 73% odpade na Ruše, 11% na Poljake, 3% na Nemce; po tem pridejo Francozi, Židje, Tatari in Armenci.

Največja vojna ladija, kar jih je sedaj na svetu, stopi prihodnji teden v službo angleške vojne mornarice. Je to sedma angl. ladija tipa Dreadnought in se zove »Vanguard«. Obsega 19.560 ton in je dosegla pri poskusnih vožnjah brzino 22,8 morskih milj. Osmo angleška vojna ladija tega tipa, »Neptune« se spusti v morje letošnjo jesen. Do l. 1912/13 upa imeti Anglija 14 takih namorskih kolosov.

Monsignore Drozd izpuščen. — Te dneve je prestal svojo kazen — 7 let težke ječe — monsignore Drozd, nekdanji predsednik denarnega zavoda St. Vavla-va v Pragi. Osleparil je bil svoj čas zavod za nad 7 milijonov kron. Mnogo eksistenc je bilo tačas uničenih.

Tašča morilka. — V Konicu na Moravskem je ubila 73 letna tašča svojega zeta Zapletala s sekiro. Da bi svoj zločin prikrila, je vrgla truplo v gnojnico. Taščo so zaprli.

V Grlici je našel najemnik kopališča ob bregu reke Neisse truplo okrog 30letne ženske s prerezanim vratom. Ne daleč od trupla je ležala ročna torbica in moška kravata. Kdo je ženska, kdo morilec, se še ne ve.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, kaj ne bi se inserirali. Škoda ni majhna.

Kožuh za potovanje dobro ohranjen, se prodaja za polovično ceno. — Poizve se pri »Zlatem jelenu« v Gorici.

Iščem dobrodošča trgovino ali gostilno v rajem. Navesti so najemniški pogoji in letni promet na Marijo Klun v Skofji Loki.

Proda se v Gorici nova hiša, prtilje in nadstropje po štiri sobe vsako. Krasna lega. — Pojasnila daje Leštan, pismonoša

Vabilo

na IV. redni občni zbor

„Vinarskega in gospodarskega društva“ v Komnu

vpisana zadruga z omejeno zavezo

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 13. marca 1910 ob 3. urah popoldne

v društvenih prostorih v Komnu hšt. 88.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računa za leto 1909.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev nadzorstva za leto 1910.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, izvršil se bode ob 4. uri popoldne na istem mestu in z istim navedenim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadrugnikov

V Komnu, dne 3. marca 1910.

„Vinarsko in gospodarsko društvo“ v Komnu vpisana zadruga z omejeno zavezo.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst. — Telefon št. 79.)

Pačen poštne brantnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1908. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1908.: Zadrugnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304,70. Posojila: 1.693.201,--. — Rezervni sklad: 90.230,05 — Vrednost hiš: 111.755,23.

Najcenejši in najboljši nakup

v modni trgovini

ENGELBERT SKUŠEK

Gorica — Via Scuole 6

Za gospode:

Srajce
Ovratniki
Zavratnice
Manšeti
Gumbe za manšete
Naprsniki
Spodnje hlače
Naramnice
Rokovice
Modni telovniki
Nogovice

Dokolenke
Čepice
Dežniki
Pasovi
Podveze
Gumbi
Turistovske oprave
Žepni robci
Gamaše
Klobuki

Za dame:

Srajce
Hlače
Spodnja krila
Predpasniki
Pasovi
Nogavice
Korseti
Glavniki
Žepni robci
Našitki za perilo
Toiletno milo, Parfumi

Cene strogo solidne!

Čenjenim odjemalcem na deželi pošljem blago na izbero.

Dr. Ruggero Kürner,

kirurški zdravnik, bivši asistent na c. kr. kliniki genealogije in ostetrike v Gradcu.

Specialist za ženske bolezni.

Ordinira od 10.—11. predpoldne in od 3.—4. popoldne.

Tekališče Frana Josipa št. 6 (blizu lekarne Kürner).

Sprejme se takoj

2 izurjena kovača za fužino.

Natančneje pové naše upravništvo.

SUKNO

in modne blago za obleke

prilporoča firma

Karel Kocian tvornica za sužno

v Humpolcu na Češkem

Tvorniške cene. Vzorec franco.

Galeše moške, ženske in otroške. Poprava galoš.

Gamaše vsakorsne; izdeluje se gamaše tudi po meri.

Najboljše gumice za pete.

I. Drufovka, Gorica, Gosposka ulica 3.

V zadregi zares si veliki, prijatelj, ne več se, za god kaj soprogi bi dal; za liter vipave, moj dragi pagatelj, prihranim, če hočeš, domač ti škandal. Poslušaj zdaj moj besede skrbno in kupi soprogi pa čevljev

Oro

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga — oljkeinega olja prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 1'04, 1'12, 1'20, 1'23, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—, 2'40, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Tošilja poštnine prosto na dom. Posojilo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerno.